

ПРОГРАМА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КАВАРНА 2012 г. – 2015 г.

I. Анотация

От 31.01.2008 година влезе в сила нов Закон за защита на животните, които вменява на общините редица права и задължения относно контрола по хуманно отношение към животните и третирането на домашните и безстопанствените кучета.

Изготвянето и прилагането на тази Програма се налага поради това, че проблемът с безстопанствените кучета е сериозен за обществото, с многостранни измерения /ветеринарномедицински, хуманомедицински, социално – битови, икономически, и екологични/. Досега взетите мерки, в изпълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност се оказват недостатъчни. Все още не може да се намери и цялостно и трайно решение дори и в новоприетия закон.

1. Описание на проблема

През последните години проблемът с увеличаващата се популация на безстопанствени кучета става все по-осезаем от жителите на община Каварна. Зачестяват оплакванията за наличие на глутници кучета, за нарушеното право на деца и възрастни да се придвижват спокойно и без страх по улиците. Особено тревожни са нападенията на кучетата над граждани.

Наличието на бездомни кучета в едно населено място води до сериозни последици за жителите. Не обезпаразитените и не имунизирани животни пренасят различни болести, някои от които са с летален ефект, като ехинококоза, марсилска треска, лаймска болест, бяс и др.

Свободното придвижване на кучетата създава дискомфорт сред населението.

- много хора са страхуват от безстопанствените кучета;
- през нощта, шумът създаден от животните смущава спокойствието на гражданите;
- тежкото положение на бездомните кучета травмира хората, които обичат животните.
- животните са една от причините за замърсяване на градската среда и тази в селата.

Намирането на ефективен модел за трайно справяне с проблема предполага задълбочено да се анализират резултатите от досега прилаганите методи, както и да се почерпи опит от световната успешна практика в тази област. В редица страни проблемът с безстопанствените кучета е решен кардинално. Вероятните причина са това са комплексни и обхващат въпроси свързани с образованието, ефективността на предприеманите мерки, хигиената и чистотата на селищната среда, културата на отношение към животните.

2. Причини за възникване на проблема

Причините за възникването на проблема с нарастващата популация на безстопанствените кучета са следните:

- липсата на адекватно и цялостно законодателство;
- недостатъчния контрол върху популацията на домашните кучета;
- занижения контрол или липсата на такъв от страна на собствениците на кучета по отношение на поведението им на разгонени животни.
- временното използване на кучетата за пазачи на строителни обекти, гаражи, засети с дини и пъпеши площи и др.
- липсата на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят.

Често хората решават да отглеждат домашни любимци, без да са наясно с грижите, които са необходими за отглеждането му в продължение на години.

В повечето случаи липсва отговорно поведение, свързано с кастрация и предотвратяване на нежелано поколение, което често се изхвърля на улицата. Собствениците на животните все още не приемат като задължение регистрацията на домашния любимец, плащането на такса и отговорността за здравето и поведението му.

В последните години проблемите „с” и „на” безстопанствените кучета поляризираха общественото мнение в България. От една страна пострадалите граждани изискват бързо и радикално решаване на проблема, от друга любителите на животни и природозащитни организации поставят въпроса за хуманно отношение към животните. Необходимо е да се приложат научни мерки, които са доказали своята ефективност за справяне с проблема в редица страни.

3. Популация на безстопанствените кучета.

Една от главните причини за увеличаващата се популация от безстопанствени кучета е занижения контрол или липсата на такъв над домашните кучета, по отношение на поведението им на разгонени животни. Кучето достига полова зрялост на 6-8 месечна възраст, ражда 3 пъти годишно средно между 5 и 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки броят им нараства докато достигне определен максимум. Стопаните на домашни животни не осъзнават напълно, че ако тяхното женско куче има поколение от 8 малки, то отговорността по изхранването им, отглеждането и намиране на нов дом и стопанин е тяхна грижа и това е сериозна задача. Така на „входа” на популацията от безстопанствени кучета стоят изоставените от собствениците си кучета или тяхното нежелано потомство. Популацията се попълва и от изгубени или избягали домашни животни. Всички тези групи формират общата картина на популацията от бездомни кучета, която при неефективни мерки се поддържа максимална, според естествените природни закони.

Основните фактори, определящи наличието на безстопанствени кучета в дадено населено място се свежда най-общо до три условия, които се предлагат в средата: наличието на количество хранителен ресурс, вода и подслон. Изследователите на проблема установяват, че съществува определен максимален брой животни, живеещи на дадена територия, които се лимитират от налично количество храна, вода и

подходящи убежища срещу времевите условия или от други животни – т.нар. „капацитет на задържане”. Отделните индивиди на тази площ може да варират, но размерът на популацията като цяло ще остане относително постоянен тъй като на „входа” той се регулира от новородените малки кученца и изоставените животни, а на „изхода” – от напусналите популацията от бездомни, поради естествена смърт, намиране на втори дом, настаняване в приюти и евтаназия. Крайният брой кучета на дадена площ винаги достига до „капацитет на задържане”. Така ако женските кучета раждат малки, но капацитетът на даден терен не се промени, то вероятността тази малки да оцелеят е нищожна поради липса на храна или риск от заболявания. В случай, че едно животно „отпадне” от дадена площ неговото „място” веднага се заема от друго, по-младо животно и така се запазва капацитета. Като се отчитат основните фактори, определящи наличието на безстопанствени кучета на дадена територия като относително по-рискови могат да се посочат районите, в които:

- не е предложено добро решение с битовите отпадъци;
- съществуват хранителни отпадъци, които целенасочено се осигуряват от гражданите;
- съществуват условия за задържане на застояла вода;
- съществуват изоставени и порутени постройки

Животните се заселват на местата, където има изхвърлени и задържани отпадъци. Именно изхвърлянето на сметта на открито като източник на храна се явява обща характеристика на районите, в които има висока популация от бездомни кучета. Проблемът се отежнява и от ниската култура при отглеждането на домашни кучета.

II. Цели и задачи на програмата

1. Цели

Целта на тази Програма е установяването на контрол върху популацията на безстопанствените и домашни кучета като се гарантира здравето на хората и безопасността на селищната среда.

- Намаляване до минимум рисковете от разпространяването на заразни заболявания, които касаят хора и животни.

- Развитие на чувство на отговорност у хората при отглеждането на животни.

Формирането на конкретни цели и мерки на Програмата е извършено на базата на детайлен анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с нормативните изисквания регламентиращи дейността.

2. Задачи

Задачите за изпълнение залегнали в настоящата Програма са следните:

- Овладяване броя на безстопанствените кучета до трайно изчезване на явлениято „безстопанствени кучета”
- Засилен контрол върху отглеждането на домашни кучета.
- Повишаване чистотата на селищната среда.

III. Методология

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайно маркировка и връщане по места на не агресивни и здрави безстопанствени кучета.
2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.
3. Задомяване на безстопанствените кучета.
4. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.
5. Регистрация на домашните кучета.
6. Популяризиране ползите от кастриране на домашните кучета.
7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни животни.
8. Информационни кампании.

Дълги години в различни страни по света властите и организациите считаха, че единствения начин да държат под контрол проблема с безстопанствените кучета е чрез прилагане на евтаназия. Дългогодишна практика не само в България, но и по света е била залавяне и евтаназия на бездомните животни, с цел намаляване на тяхната популация. Резултатът, който е установен е, че популацията временно намалява докато се родят ново поколение безстопанствени кученца и тогава броят нараства до „капацитета на задържане”. Този метод се оказва неефективен тъй като не намалява крайния брой на дадена територия по постоянен начин.

Международни организации за защита на животните споделят своя опит за намаляване популацията на безстопанствените кучета, чрез няколко ефективни метода – кастрация, регистрация и идентификация, информирание и образование на обществеността. Единственият начин за трайно намаляване на крайната популация е прилагането на програма за кастриране и връщане в естествената среда след маркиране, ваксинация срещу бяс и обезпаразитяване.

IV. Мерки

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на не агресивни и здрави безстопанствени кучета.

1.1 Ветеринарномедицинските манипулации на безстопанствените кучета се осъществяват в приюти, стационарни или подвижни амбулатории, съгласно чл. 40, ал.4 от ЗЗЖ..

1.2 Обработката на безстопанствените кучета е с гратисен период до 31.12.2015 г., съгласно § 17 от ЗЗЖ.. Приоритетно се обработват женските кучета.

1.3 Залавянето на безстопанствените кучета се извършва, съгласно чл. 42, ал.1 от ЗЗЖ .

1.4 Обработката се извършва на принципа на масова кастрация /свободен лов, като от дадено място се залавят абсолютно всички възможни кучета във фертилна възраст, приоритетно женски/.

В редица страни в света практиката е доказала, че метода на кастриране и връщането в естествена среда на безстопанствените животни е високо и трайно ефективен, като в дългосрочен план води до спестяване на средства. Връщането на не агресивни и здрави животни на местата, от където са взети ще предотврати прииждането на други некастрирани безстопанствени кучета от различни райони и ще поддържа баланса на популацията в рамките на приемливо за населението съжителство.

Връщането на кастрираните кучета е необходимо да става в най-кратки срокове, за да не се загуби способността им за адаптация и оцеляване в естествената им среда.

Съгласно изискванията на чл. 48 от ЗЗЖ връщането на кастрираните животни не се допуска в дворовете на детски ясли и градини, училища, болници, както и в близост до площадки за игра на деца, пътища от Републиканска пътна мрежа.

2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета

2.1 Неизлечимо болни животни с необратими патологични изменения, причиняващи им болки и страдания се подлагат на евтаназия, съгласно чл. 179, ал.3, т.1 от ЗВД и чл. 45, т.8 от ЗЗЖ

2.2 Доказано агресивни кучета, които са участвали в инцидент с ухапвания на човек или животно се подлагат на евтаназия, съгласно чл. 179, ал.3, т.4 от ЗВД.

3. Задомяване на безстопанствени кучета

3.1 Всеки приют разработва и прилага система за информиране на гражданите за животните, които се предлагат за отглеждане, в т.ч. публикация в интернет страница и публикации в медиите, съгласно чл.41, ал.6 от ЗЗЖ.

3.2 Управителят на приюта и организациите за защита на животните организират публични мероприятия за задомяване на безстопанствени, здрави кучета на желаещи да ги отглеждат.

4. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета

4.1 Регистрация се извършва от амбулатории и приюти, които обработват безстопанствените кучета. На всяко обработено куче се издава ветеринарномедицински паспорт, който се представя на отговорното по надзора лице.

4.2 Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължителни данни за обработеното куче.

4.3 Данните от регистъра на амбулаториите и приютите, които работят по програмат се изпращат до 10 – то число на всеки месец до Кмета на общината. Надзор на обработените кучета се осъществява съгласно чл. 49 и чл. 50 от ЗЗЖ.

5. Регистрация на домашни кучета

Регистрацията, паспортизацията и идентификацията на домашните кучета целят полесното осъществяване на контрол върху размножаването на кучетата и хуманното отношение към тях от страна на собствениците им. Това ще намали риска от изоставянето на животните или тяхното нежелано потомство, тъй като ще позволява проследяване на собствениците им и съответно тяхното санкциониране.

5.1 Регистрацията на домашни кучета се извършва, съгласно чл. 174 от ЗВД

5.2 В отдел “Екология” се поддържа регистър за домашните кучета, отглеждани на територията на общината. В него се вписват задължителни данни за кучето и неговият собственик.

5.3 Таксата за притежаване на куче се заплаща в отдел “Местни данъци и такси” при Общинска администрация Каварна, съгласно чл. 116 от ЗМДТ

5.4 Собствениците на домашни кучета с поставен микрочип не заплащат такса за първата година от неговото регистриране, съгласно чл. 39 от ЗЗЖ

5.5 От такса се освобождават собствениците на кучета в случаите по чл. 175, ал.2 от ЗВД.

6. Популяризиране на ползата от кастрацията на домашните кучета

6.1 Организиран се кампани за разясняване на ползите от кастрацията на домашните кучета чрез разпорстраняване на брошури, чрез публикации в средствата за масово усвещомяване и др.

6.2 Презентации на ЗЗЖ, организирани от общината, със съдействието на организациите за защита на животните.

6.3 Съвместна работа с ветеринарните лекари по райони.

7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета

7.1.Контролът върху спазване изискванията за отглеждане на кучета се извършва от Кмета на Община Каварна, чрез упълномощени длъжностни лица, ОДБХ и ОЗЖ., съгласно глава шеста от ЗЗЖ.

8. Информационни кампани.

Необходими за запознаване на обществеността с механизма на поддръжане на постоянно ниво на популацията на безстопанствените кучета, както и организирането на образователни кампани с цел популяризиране на ползите от кастрацията и връщането на бездомните кучета в естествената им среда. Провеждането на информационни кампани ще доведе до промяна на общественото мнение по отношение проблемите с безстопанствените животни и механизмите за тяхното решаване. Образованието и обучението на обществеността, особено на децата, е от решаващо значение за разбиране на поведението на животните и тяхните нужди.

V. Участници в програмата.

1. Местна власт.

1.1 Общинският съвет приема Програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета, предвижда и гласува средства за изпълнението и, съгласно чл.40, ал.1 от ЗЗЖ.

1.2 За изпълнение на програмата Общинският съвет изготвя и приема Наредба за овладяване популацията на безстопанствените кучета, съгласно чл. 40, ал.5 и § 18 от ЗЗЖ.

1.3. Кметът на общината или упълномощени длъжностни лица организират цялостното изпълнение на програмата, сключването на договор с приюти, стационарни и подвижни амбулатории.

2. Общинска администрация

Приема сигнали и жалби на граждани и организации лично, по телефона, писмен и по електронна поща.

Анонимни сигнали и жалби не се обработват.

При подаване на сигнала се записват имената на гражданина или организацията, подали сигнала, телефон или обратен адрес за връзка.

По подаден сигнал и жалба се извършва проверка от упълномощени за целта длъжностни лица, като същите извършват подробно описание на фактическите обстоятелства.

3. Организации за защита на животните / ОЗЖ /

- 3.1 ОЗЖ съдействат на общината за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета.
- 3.2 ОЗЖ поемат надзора върху обработените кучета.
- 3.3 ОЗЖ съдействат да медийно отразяване на дейността на програмата.
- 3.4 ОЗЖ могат да събират финансови средства за реализиране на програмата.
- 4.4 ОЗЖ организират и провеждат задомителни кампании.

VI. Средства, ресурси и време за изпълнение на програмата.

1. Източници на финансиране

- 1.1. Общински бюджет, съгласно чл.40, ал.1 от ЗЗЖ.
- 1.2 Постъпления от такса за притежаване на куче, съгласно чл. 175 от ЗВД и чл.116 от ЗМДТ
- 1.3 Дарения.
- 1.4 Финансови средства от организации за защита на животните.

2. Време за изпълнение

Съгласно § 17 от Преходните и заключителните разпоредба към закона за изменение и допълнение на Закона за защита на животните периодът за работа по Програмата е до 31.12.2015 г., в който период кучетата следва поэтапно да бъдат настанени в приюти по чл.41, ал. 1 от ЗЗЖ.

VII. Оценка за успеваемост на програмата – критерии

1. Качествени промени.

- 1.1.Повишаване на безопасността в населените места и намаляване на социалното напрежение.
- 1.2 Подобряване на регистрацията и повишаване на събираемостта на такса за притежание на куче
- 1.3 Овластяване на притока на нежелани животни от дома към улицата чрез кастрация.
- 1.4 Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета.
- 1.5 Утвърждаване на европейските практики за третиране на животни.

2. Количествени подобрения

- 2.1 Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета до настояването им в приюти.
- 2.2 Увеличаване броя на регистрираните домашни кучета.
- 2.3 Повишаване на постъпленията от таксата по чл.175 от ЗВМД.
- 2.4 Преброяване на популацията на безстопанствените кучета

3. Критерии за изпълнение на програмата

- 3.1 Брой на обработените кучета.
- 3.2 Брой на регистрираните домашни кучета.
- 3.3 Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито.
- 3.4 Брой на кастрираните домашни кучета.
- 3.5 Брой на задомените кучета в края на 2015г.
- 3.6 Брой на хората, които търсят съдействие от местната власт за решаване на проблемите с кучешката популация.
- 3.7 Годишен отчет за изпълнение на Програмата пред изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

VIII. Нормативна база

Програмата е разработена в съответствие с изискванията на действащата към настоящия момент нормативна уредба, регламентираща дейностите по третиране на безстопанствени и домашни кучета.

1. Закон за защита на животните.
2. Закон за ветеринарномедицинската дейност.

IX. Мерки за трайно решаване на проблема с безстопанствените кучета.

1. Регулиране на популацията на безстопанствените кучета.

1.1. Сключване на договор с кастрационен център и/или ветеринарен лекар, упражняващ ветеринарномедицинска практика за извършване на манипулации по кастриране, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, маркиране и евтаназия /при необходимост/ на безстопанствените кучета.

Срок: до трайното настаняване на кучетата в приютите по чл. 41, ал.1 от ЗЗЖ, но не по-късно от 31.12.2015г.

Отговорник: Кмета на Община Каварна

1.2. Извършване на преброяване на безстопанствените кучета на територията на община Каварна.

Срок: Ежегодно през месец декември

Отговорник: Кмет на Община Каварна, Кметове и кметски наместници на населените места, организациите за защита на животните /ОЗЖ/

1.3. Упражняване на строг контрол върху собствениците на домашни животни относно спазване изискванията за отглеждане на последните и налагане на административни наказания, при констатирани нарушения.

Срок: Постоянен.

Отговорник: Кмет на Община Каварна.

1.4. Организиране на кампании за безплатно кастриране на домашните кучета, отглеждани на територията на община Каварна.

Срок: При възможност ежегодно.

Отговорник: Кмет на Община Каварна.

1.5. Изграждане на приют за безстопанствени кучета, отговарящ на нормативните изисквания.

Срок: до 31.12.2015г.

Отговорник: Кмет на Община Каварна

2. Регистрация на домашни кучета.

2.1. Извършване на ветеринарномедицинска и административна регистрация на домашните кучета.

Срок: Постоянен.

Отговорник: Собствениците на домашни кучета.

2.2. Поддържане на регистър за домашните кучета, отглеждани на територията на община Каварна.

Срок: Постоянен

Отговорник: Кмет на Община Каварна.

3. Информираност и отчет.

3.1. Организиране на образователни кампании за запознаване на обществеността с механизма на поддържане на постоянно нива на популация на безстопанствените кучета.

Срок: Постоянен.

Отговорник: Кмет на Община Каварна и Организации за защита на животните /ОЗЖ/.

3.2. Организиране на кампании за запознаване на обществеността с ползите от кастрациите на домашните кучета.

Срок: Постоянен.

Отговорник: Кмет на Община Каварна и Организации за защита на животните /ОЗЖ/.

3.3. Провеждане на общообразователни програми, насочени срещу безотговорното и нехуманно отношение към животните.

Срок: Постоянен.

Отговорник: Кмет на Община Каварна и Организации за защита на животните /ОЗЖ/.

3.4. Изготвяне и внасяне на отчет за изпълнение на Програмата пред изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните.

Срок: Ежегодно до 31.03

Отговорник: Кмет на Община Каварна

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

1. Евтаназията не решава проблема с безстопанствените кучета. При масова евтаназия популацията временно намалява до момента на поява на ново поколение бездомни кучета, което се поддържа според наличното количество храна, води и подслон в средата. Доказаният за ефективен метод в редица страни по света е кастрацията и връщането на животните по местата, от където са били заловени. Така върнатите кучета пазят територията си от новоприиждащите кучета и в същото време не могат да се възпроизвеждат.

2. Регистрацията и идентификацията на домашните кучета са от голямо значение при осъществяването на контрол на популацията им и намаляване изоставянето им.

3. Образователните кампании след обществеността ще способстват за разбиране на поведението на животните и техните нужди.

Приета с Решение № 73 по протокол № 11 от заседанието на Общински съвет – Каварна на 29.05.2012 г.